

Roll No.

042

[Maps of India and World]

Total No. of Questions : 8]

[Total No. of Printed Pages : 8

SS

2067

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

GEOGRAPHY (Theory)

(Common for Hum., Science and Agriculture Groups)

(Punjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Time allowed : Three hours

Maximum marks : 70

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪਿਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪਿਪਰ-ਕੋਡ 042 ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।
- (iv) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।
- (v) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 1 ਦੇ 8 ਉਪ ਭਾਗ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਦਿਉ । ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇੱਕ ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
- (vi) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 2 ਦੇ 8 ਉਪ ਭਾਗ ਹਨ । ਹਰੇਕ ਉਪ ਭਾਗ 2 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ । ਉੱਤਰ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 2 ਤੋਂ 3 ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ।
- (vii) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 3 ਦੇ 8 ਉਪ ਭਾਗ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 60 ਤੋਂ 80 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ । ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ।
- (viii) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 4 ਤੋਂ 6 ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ । ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 6 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ । ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ 150 ਤੋਂ 250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ ।
- (ix) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 7 ਅਤੇ 8 ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ । ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹਨ ।
- (x) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਟੈਂਸਿਲਜ਼ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਨ ।

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਉੱਤਰ ਕੁਝ ਕੁ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :

(ੳ) ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਸੋਂ ਕਿਹੜੇ ਮਹਾਦੀਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ?

1

042-SS-300

[Turn over

- (ਅ) ਜੀਵ ਸੋਮਿਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
- (ੲ) ਕਣਕ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ । 1
- (ਸ) ਪਨਾਮਾ ਨਹਿਰ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਮਹਾਂਸਾਗਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ? 1
- (ਹ) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਦੇਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੰਡ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ?
- (i) ਭਾਰਤ (ii) ਚੀਨ
- (iii) ਥਾਈਲੈਂਡ (iv) ਬਰਾਜ਼ੀਲ । 1
- (ਕ) ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਣਿਜ ਤੇਲ ਉਤਪਾਦਕ ਦੇਸ਼ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?
- (i) ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ (ii) ਚੀਨ
- (iii) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ (iv) ਭਾਰਤ । 1
- (ਖ) ਤਪਤ ਜਾਂ ਊਸ਼ਣ ਖੰਡ ਦੇ ਵਰਖਾ ਜੰਗਲ ਕਿਹੜੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ?
- (i) 5° ਉੱਤਰੀ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਤੋਂ 5° ਦੱਖਣੀ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਵਿਚਾਲੇ
- (ii) 50° ਦੱਖਣੀ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਤੋਂ 70° ਦੱਖਣੀ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਵਿਚਾਲੇ
- (iii) 30° ਉੱਤਰੀ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਤੋਂ 40° ਉੱਤਰੀ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਵਿਚਾਲੇ । 1
- (ਗ) ਸ਼ੇਰਸ਼ਾਹ ਸੂਰੀ ਮਾਰਗ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੋਂ-ਕਿੱਥੇ ਤੱਕ ਹੈ ?
- (i) ਕੋਲਕਾਤਾ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੱਕ
- (ii) ਕੋਲਕਾਤਾ ਤੋਂ ਚੇਨਈ ਤੱਕ
- (iii) ਕੋਲਕਾਤਾ ਤੋਂ ਮੁੰਬਈ ਤੱਕ । 1
2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਉੱਤਰ 30 ਕੁ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੱਕ ਦਿਓ :
- (ੳ) ਚਾਹ ਦੀ ਬਾਗਵਾਨੀ (ਖੇਤੀ) ਲਈ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਧਰਾਤਲ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ? 2
- (ਅ) ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ (ਧਾਤ) ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ? 2
- (ੲ) ਜਨਮ ਦਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 2
- (ਸ) ਕੱਚੇ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ ? 2
- (ਹ) ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਿੰਗ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 2
- (ਕ) ਮੁੱਕ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਧਨ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ? 2
- (ਖ) ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਰੇਲ ਮਾਰਗ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ ਤੇ ਇਹ ਕਿੱਥੋਂ-ਕਿੱਥੇ ਤੱਕ ਹੈ ? 2
- (ਗ) ਆਰਥਿਕ ਭੂਗੋਲ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੱਸੋ । 2
3. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਭਾਗ ਕਰੋ :
- (ੳ) ਕਪਾਹ ਦੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ । 4
- (ਅ) ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਵਸੋਂ ਘਣਤਾ ਤੇ ਵੰਡ ਉੱਤੇ ਅਸਰਪਾਉ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ । 4
- (ੲ) ਜੀਵ ਤੇ ਨਿਰਜੀਵ ਸੋਮੇ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ? ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖੋ । 4

(3)

- (ਸ) ਜੰਗਲਾਂ ਹੇਠਲਾ ਰਕਬਾ ਕਿਉਂ ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ ? ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ । 4
- (ਹ) 'ਟਰੱਕ ਫਾਰਮਿੰਗ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 4
- (ਕ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 'ਸਮੁੰਦਰੀ ਮਛਲੀ ਖੇਤਰ' ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ । 4
- (ਖ) ਹਵਾਈ ਮਾਰਗਾਂ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ? 4
- (ਗ) ਬਹੁਦੇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਲਿਖੋ । 4

4. ਰੀਨੋ ਦੀ ਖੇਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਲਿਖੋ । ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਰੀਨੋ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ ।

ਜਾਂ

ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੂਤੀ ਕਪੜੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇ ਵੰਡ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 6

5. ਸ਼ਕਤੀ (ਊਰਜਾ) ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ? ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ।

ਜਾਂ

ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰੋ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੋ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 6

6. ਸੰਘਣੀ ਵਸੋਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਅਵਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ ।

ਜਾਂ

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 6

7. ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਾਕੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋ :

(i) ਸਤਲੁੱਜ ਦਰਿਆ	(ii) ਇੱਕ ਰੀਨਾ ਉਤਪਾਦਕ ਖੇਤਰ	
(iii) ਥਾਰ ਮਾਰੂਥਲ	(iv) ਸ੍ਰੀਨਗਰ	4

8. ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਖਾਕੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋ :

(i) ਇੱਕ ਭੂ-ਮੱਧ ਰੇਖੀ ਜੰਗਲੀ ਖੇਤਰ	(ii) ਐਮੇਜ਼ਨ ਦਰਿਆ	
(iii) ਕੋਲੰਬੋ	(iv) ਕਾਲਾਹਾਰੀ ਮਾਰੂਥਲ	4

ਨੋਟ : ਕੇਵਲ ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ 7 ਤੇ 8 ਦੇ ਬਦਲਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

7. ਕੇਵਲ ਨਾਂ ਲਿਖੋ (ਭਾਰਤ) :

(i) ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੀਆਂ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ	(ii) ਘੱਟ ਵਰਖਾ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਾਂ	
(iii) ਇੱਕ ਬਹੁਮੰਤਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਨਾਂ	(iv) ਚਾਹ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ।	4

8. ਕੇਵਲ ਨਾਂ ਲਿਖੋ (ਸੰਸਾਰ) :

(i) ਚੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਲੋਹਾ-ਇਸਪਾਤ ਉਦਯੋਗ ਕੇਂਦਰ	(ii) ਬਰਾਜ਼ੀਲ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ	
(iii) ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦਾ ਇੱਕ ਦੀਪ ਸਮੂਹ	(iv) ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦਾ ਕੋਈ ਦਰਿਆ ।	4